

Брюксел, 9.9.2013
COM(2013) 617 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
ОТНОСНО НАПРЕДЪКА НА ПРОЦЕСА ПО ОТДЕЛЯНЕ НА
ПОДПОМАГАНЕТО ОТ ПРОИЗВОДСТВОТО

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

ОТНОСНО НАПРЕДЪКА НА ПРОЦЕСА ПО ОТДЕЛЯНЕ НА ПОДПОМАГАНЕТО ОТ ПРОИЗВОДСТВОТО

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С реформата от 2003 г. започна постепенното отделяне на преките плащания от производствените решения на фермерите, което доведе до подобряване на пазарната ориентация и повишаване на конкурентоспособността на селското стопанство в ЕС. Същевременно, по съображения от екологично и социално естество и предвид необходимостта от плавен процес на адаптация и ролята на селското стопанство за осигуряване на обществени блага при същевременно поддържане на устойчиво земеделие в целия ЕС, бяха запазени някои ограничени възможности за отпускане на обвързано с производството подпомагане¹.

В рамките на оценката на въздействието, която течеше успоредно с прегледа на състоянието на ОСП, бе направен анализ на въздействието на реформата от 2003 г. и бяха разгледани три възможности за по-нататъшни стъпки в посока на по-конкурентоспособно селско стопанство: а) запазване на статуквото; б) пълно отделяне; в) целенасочено избирателно отделяне. Анализът изтъкна ползите от продължаването на усилията за постигане на по-висока степен на пазарна ориентираност, като същевременно бяха набелязани рискове в някои региони, и по-специално за обширните сектори на отглеждането на крави с бозаещи телета и на овчето месо, за които изглеждаше обосновано, особено от екологични съображения, да се запази частично обвързано с производството подпомагане². Последвалият Регламент на Съвета³ отразява този подход.

Окончателният компромисен текст на председателството относно предложенията, отнасящи се до проверката на състоянието⁴ включва следното изявление: „Комисията декларира, че до 31 декември 2012 г. ще изготви доклад относно статуса на изпълнението на прегледа на състоянието, и по-специално относно напредъка по отношение на отделянето“.

Със следващите редове се цели изпълнението на този ангажимент, като се описват най-новите стъпки в посока на отделянето и се представят количествено от гледна точка на съотношението им спрямо размера на преките плащания.

2. РЕФЕРЕНТНА 2009 Г. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА ОТДЕЛЯНЕТО

Още през референтната 2009 г., в резултат на реформата от 2003 г., беше постигнат значителен напредък в посока към отделяне на подпомагането от производството: като цяло делът на общата брутна сума (т.е. преди модулация) на преките плащания⁵,

¹ Вж. кратък обзор „Перспективи на селскостопанската политика“ № 1: ОСП в перспектива: от пазарна интервенция към новаторска политика, http://ec.europa.eu/agriculture/publi/app-briefs/01_en.pdf.

² Вж. преглед на състоянието на ОСП — оценка на въздействието, бележка № 3 относно частично обвързаното с производството подпомагане, http://ec.europa.eu/agriculture/healthcheck/ia_annex/c3_en.pdf.

³ Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета (ОВ L 30, 31.1.2009 г.).

⁴ COD 16049/08 от 20 ноември 2008 г. и COD 5263/09 ADD 1 от 9 януари 2009 г.

⁵ С изключение на преките плащания за POSEI и за островите в Егейско море.

налична за отпускане на отделени от производството плащания в ЕС-27, беше 86 %, като за някои държави членки той достигаше близо 100 %, а за други — едва 69 %.

В съображение 2 от регламента на Съвета, приет вследствие на прегледа на състоянието, (т.е. Регламент № 73/2009) се прави заключение, че опитът от изпълнението на [реформата от 2003 г.] е показал, че е необходимо някои елементи от механизма за подпомагане да бъдат изменени. По-специално беше необходимо да бъде разширен обсеget на отделянето на прякото подпомагане [...]. Договорените впоследствие стъпки за отделяне, както и въздействието им, изразено като дял на отделените помощи, са обобщени по-долу.

3. СЪПКИ В ПОСОКА НА ОТДЕЛЯНЕТО, ЗА КОИТО Е ВЗЕТО РЕШЕНИЕ ПРЕДИ ПРЕГЛЕДА НА СЪСТОЯНИЕТО

Заслужава си да припомним, че още преди прегледа на състоянието се предвиждаше помощта за тютюна съгласно глава 10в от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета да бъде отпускана само до и включително през референтната 2009 година. Общата брутна сума на разположение за отпускане на обвързана с производството помощ за тютюн през референтната 2009 г. възлизаше на **321 милиона евро**. Считано от следващата година 50 % от общия размер на финансирането по компонента за тютюн, включено в пакета за отделени или обвързани с производството преки плащания, бяха предоставени като помощ от Общността за мерки в регионите, в които се произвежда тютюн, по програмите за развитие на селските райони. Останалите средства бяха включени в схемата за единно плащане (СЕП) (т.е. бяха отделени).

4. ПРЕГЛЕДЪТ НА СЪСТОЯНИЕТО: ИНТЕГРИРАНЕ НА СХЕМИТЕ ЗА ОБВЪРЗАНО С ПРОИЗВОДСТВОТО ПОДПОМАГАНЕ В СХЕМАТА ЗА ЕДИННО ПЛАЩАНЕ/СХЕМАТА ЗА ЕДИННО ПЛАЩАНЕ НА ПЛОЩ (СЕП/СЕПП)

4.1. Договорено интегриране на обвързано с производството подпомагане в СЕП/СЕПП вследствие на прегледа на състоянието

Като резултат от прегледа на състоянието в приложение XI към Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета са изброени **схемите за обвързано с производството подпомагане**, които държавите членки **трябваше да интегрират в схемата за единно плащане или в схемата за единно плащане на площ най-късно през референтната 2012 г.**

График	Схема, обвързана с производството	Правно основание (за обвързаното с производството подпомагане)	Държави членки, за които се отнася	Брутна сума на разположение на държавите членки през 2009 г. (в млн. евро)
2010 г.	Специална премия за качество на твърдата пшеница	Дял IV, глава 1 от Регламент (ЕО) № 1782/2003	Гърция, Испания, Франция, Италия, Австрия, Португалия	127,600
2010 г.	Плащане на площ за полски култури, включително допълнителното плащане за	Дял IV, глава 10 от Регламент (ЕО)	Испания, Франция	1 583,561

	твърда пшеница в традиционни зони	№ 1782/2003		
2010 г.	Помощ за маслиновите гори	Дял IV, глава 10б от Регламент (ЕО) № 1782/2003	Испания	103,140
2010 г.	Помощ на площ за хмел	Дял IV, глава 10г от Регламент (ЕО) № 1782/2003	Франция, Австрия, Словения (Германия ⁶)	0,274
Най-късно през 2012 г.	Премия за протеинови култури	Дял IV, глава 1, раздел 3 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Всички държави членки от ЕС-15	77,796
Най-късно през 2012 г.	Специфично плащане за култура — ориз	Дял IV, глава 1, раздел 1 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Гърция, Испания, ⁷ Франция, ⁷ Италия, Португалия	179,910
Най-късно през 2012 г.	Плащане на площ за черупкови плодове	Дял IV, глава 1, раздел 4 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Белгия, Германия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Португалия, Словения, Обединеното кралство	96,622
Най-късно през 2012 г.	Помощ за картофено нишесте, отпускана на производителите	Дял IV, глава 1, раздел 2 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Дания, Германия, Испания, Франция, Нидерландия, Австрия, Финландия, Швеция	116,867
Най-късно през 2012 г.	Помощ за семена	Дял IV, глава 1, раздел 5 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Нидерландия, Португалия, Финландия	30,923

⁶ Сумата, с която Германия е разполагала за отпускане на обвързана с производството помощ за хмел до 2009 г., не е била отделена от производството, а прехвърлена в специален пакет, който Германия е могла да използва в подкрепа на сектора по силата на единната ООП.

⁷ Наличната сума за отпускане на обвързана с производството помощ за производството на ориз във Френска Гвиана бе включена в пакета, който е на разположение за предоставяне на помощ за отдалечените и островните региони (POSEI).

Най-късно през 2012 г.	Плащания за телешко и говеждо месо, с изключение на премията за крави с бозаещи телета	Член 53 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Белгия, Дания, Испания, Франция, Нидерландия, Австрия, Португалия, Финландия, Швеция, Словения	471,883
2012 г.	Преходни плащания за меки плодове	Дял IV, глава 1, раздел 9 от Регламент (ЕО) № 73/2009	България, Унгария, Латвия, Литва, Полша	12,213
ОБЩО				2 800,789

Също така, в резултат на прегледа на състоянието бе решено да се премахне обвързаната с производството помощ за **енергийни култури**, считано от референтната 2010 г. Общият размер на брутната сума на разположение за отпускане на тези плащания през 2009 г. беше в размер на **90 млн. евро**.

На последно място трябва да се спомене, че в приложение XI към Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета се предвижда също считано от 2012 г. в СЕП/СЕПП да бъдат интегрирани **187 млн. евро** вследствие от премахването на три пазарни мерки: помощта за преработка на сух фураж⁸, помощта за преработка на лен и коноп, отглеждани за влакно⁹, и премията за картофено нишесте¹⁰.

4.2. Незадължително интегриране на обвързано с производството подпомагане в СЕП/СЕПП вследствие на прегледа на състоянието

Член 51, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 73/2009 позволява на държавите членки, които решат в съответствие с член 64, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 да отпускат плащания в сектора на **овчето и козето месо** и/или под формата на **премии за крави с бозаещи телета**, да продължат да отпускат такива плащания. Те могат също така да решат да **фиксира** частта на компонента от своя национален таван, която ще се използва за предоставяне на тези плащания, на равнище, по-ниско от определеното в съответствие с член 64, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1782/2003, или да преустановят отпускането им. Въз основа на горепосоченото съответните държави членки са взели следните решения:

График	Схема, обвързана с производството	Правно основание (за обвързаното с производството подпомагане)	Държави членки, за които се отнася	Взето решение	Брутна сума на разположение на държавите членки през 2009 г. за предоставяне на обвързаната с производството помощ (в млн. евро)
--------	-----------------------------------	--	------------------------------------	---------------	--

⁸ Предвидена в част II, дял I, глава 4, раздел I, подраздел I от Регламент (ЕО) № 1234/2007.

⁹ Предвидена в част II, дял I, глава 4, раздел I, подраздел II от Регламент (ЕО) № 1234/2007.

¹⁰ Предвидена в член 95а от Регламент (ЕО) № 1234/2007.

2010 г.	Плащания за овче и козе месо	Член 52 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Испания	Пълно отделяне	239,294
2010 г.	Плащания за овче месо	Член 52 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Франция	Пълно отделяне	86,027
2010 г.	Премия за крави с бозаещи телета	Член 53 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Франция	Отделяне на 25 % + приспадане на 25,19 млн. евро за финансиране на специфичното подпомагане по член 68 ¹¹	208,794
2010 г.	Плащания за овче и козе месо	Член 52 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Словения	Пълно отделяне	0,697
2012 г.	Плащания за овче и козе месо	Член 52 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Дания	Пълно отделяне	0,855
ОБЩО					535,667

Въз основа на същия член държавите членки, които са изключили всички или част от **плащанията за плодове и зеленчуци** от схемата за единно плащане в съответствие с член 68б от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета, имаха възможността да изберат между следните опции:

- да продължат да предоставят плащанията до изтичането на срока¹² съгласно Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета,
- или до 1 август 2009 г. да интегрират тези плащания в схемата за единно плащане,
- или до 1 август 2009 г. да ги отпускат на равнище, по-ниско от определеното в съответствие с член 68б от Регламент (ЕО) № 1782/2003.

В съответствие с член 128 от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета подобни възможности също бяха на разположение за държавите членки, които прилагат схемата за единно плащане на площ.

¹¹ В съответствие с член 69, параграф 6, буква б) от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета държавите членки могат да набират финансовите средства, необходими за финансиране на специфичното подпомагане, предвидено в член 68, параграф 1, букви а), б), в) и г), като прилагат линейно намаляване на стойността на преките плащания, посочени в член 53.

¹² Референтната 2011 г. е последната възможна година за използване на до 50 % от компонента на националните тавани, съответстващ на подпомагането за производство на домати; референтната 2012 г. е последната възможна година за използване на до 75 % от компонента от националните тавани, съответстващ на подпомагането за производство на пресни смокини, пресни цитрусови плодове, десертно грозде, круши, праскови, нектарини и сливи „d'Ente“.

В резултат едновременно на съществуващия план за отделяне, за който вече беше взето решение в рамките на реформата в сектора на производството на плодове и зеленчуци, и решенията, взети вследствие на прегледа на състоянието, в СЕП/СЕПП бяха интегрирани следните суми, които все още бяха на разположение за отпускане на обвързана с производството помощ през 2009 г.:

График	Схема, обвързана с производството	Правно основание (за обвързаното с производството подпомагане)	Държави членки, за които се отнася	Брутна сума на разположение на държавите членки през 2009 г., която е била предмет на отделяне (в млн. евро)
2011 г.	Подпомагане за производство то на домати	Член 54 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Гърция, Испания, Италия	130,821
2012 г.	Подпомагане за производство то на домати	Член 54 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Франция, Португалия	20,684
2010 г.	Подпомагане за производство то на домати	Член 128 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Словакия	0,174
2012 г.	Подпомагане за производство то на домати	Член 128 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Словакия, Румъния	1,204
2010 г.	Подпомагане за производство то на други видове плодове и зеленчуци	Член 54 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Гърция, Испания	111,653
2011 г.	Подпомагане за производство то на други видове плодове и зеленчуци	Член 54 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Франция, Италия	18,977
2011 г.	Подпомагане за производство то на други видове плодове и зеленчуци	Член 128 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Кипър	1,119

ОБЩО	284,632
------	---------

5. ОСТАВАЩИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБВЪРЗАНО ПОДПОМАГАНЕ

Както бе посочено по-горе, на държавите членки, които след реформата от 2003 г. решиха да отпускат плащания в **сектора на овчето и козето месо** и/или под формата на **премии за крави с бозаещи телета**, и/или които изключиха всички или част от **плащанията за плодове и зеленчуци** от схемата за единно плащане или от схемата за единно плащане на площ, бе предоставена възможността да продължат да отпускат такива плащания при същия или при по-нисък размер. В резултат на това през 2012 г. следните суми все още бяха на разположение за отпускане на преки плащания в тези сектори:

Схема, обвързана с производството	Правно основание (за обвързаното производство подпомагане)	Държави членки, за които се отнася	Брутна сума на разположение на държавите членки през 2012 г. за предоставяне на обвързаната с производството помощ (в млн. евро)
Плащания за овче и козе месо	Член 52 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Португалия, Финландия	29,876
Премия за крави с бозаещи телета	Член 53 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Белгия, Испания, Франция, Австрия, Португалия	1 068,563
Подпомагане за производството на други видове плодове и зеленчуци	Член 54 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Франция, Италия	33,875
Подпомагане за производството на други видове плодове и зеленчуци	Член 128 от Регламент (ЕО) № 73/2009	Кипър	3,359
ОБЩО			1 135,673

Също така важен резултат от прегледа на състоянието бе **възможността, дадена на държавите членки по силата на член 68 от регламента на Съвета**, да използват част от своите пакети по приложение VIII, за да предоставят специфично подпомагане на земеделските стопани, също под формата на обвързани с производството плащания. Това подпомагане се явяваше и **като заместваща възможност** — след преходен период, при желание от страна на държавите членки — **на предоставяната по-рано на държавите членки възможност в съответствие с член 69 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета** да използват до 10 % от компонента на своя национален таван, съответстващ на всеки сектор, включен в преките плащания, **за отпускане на обвързани с производството плащания за специфични видове селскостопанска дейност и качествено производство** в съответния сектор. През 2012 г. сумата, предоставена от държавите членки по техните приложения VIII за отпускане на **обвързани с производството помощи съгласно специфичното подпомагане**, и по-конкретно съгласно член 68, параграф 1, буква а), подточки i) — iv) и букви б) и д) от

Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета, възлизаше на **1 202,257 млн. евро**, докато сумата, **разпределена за отпускане на обвързани с производството помощи в рамките на бившия член 69 през 2009 г.**, беше **473,534 млн. евро**.

През 2012 г., с оглед на разпоредбите на Договора за присъединяване на съответните държави членки (Испания, Гърция, Португалия¹³), все още бяха на разположение **269 млн. евро за отпускане на специфични плащания за култура — памук**. Освен това Испания все още разполагаше с **24 млн. евро за отпускане на 5-годишна помощ за производители на захарно цвекло и захарна тръстика** (като 2013 г. се явява последна от петте години).

Накратко, през референтната 2012 година в резултат на прегледа на състоянието и на предходните секторни реформи делът на общата брутна сума (т.е. преди модулация) на преките плащания¹⁴, която е била **на разположение за предоставяне на отделени от производството плащания в ЕС-27**, е бил **94 %**, като за отделните държави членки той е вариал от 77 % до 100 %.

¹³

Наличната сума за България е включена в пакета по СЕПП.

¹⁴

С изключение на преките плащания за POSEI и за островите в Егейско море.